

Povolanie máme v konečnom dôsledku len jedno, a to dokonalosť. Svätý Otec Ján Pavol II. v encyklike *Vita consecrata* hovorí: „Všetci sme pozvaní k dokonalosti. Túto výzvu na svätosť možno prijať a rozvíjať len v mlčaní a v adorácii pred tvárou nekonečnej transcendencie Boha. Askéza tým, že pomáha korigovať sklony, je potrebná zvlášť pre zasvätené osoby, aby mohli zachovať vernosť svojmu povolaniu.“⁴⁰³

Záver

Umŕtvovanie nie je pre samé umŕtvovanie, alebo aby ľudia videli naše skutky a chválili nás. Kristus sa veľmi rázne postavil za úprimné prinášanie obiet. Pokrytécké, bez vnútornej námahy, preto, aby ľudia ich videli, sú odpudzujúce. Ježiš to svojim beda prizvukuje všetkým, ktorí by radi zneužili vlastné obety pre vlastnú slávu (*porov. Mt 23,1-10*).

Askéza má vychádzať z hĺbky srdca a my sa máme približovať k Bohu a k človeku. Skutočným cieľom askézy je spoločenstvo s Bohom, priblíženie sa k Bohu. Umŕtvovanie nevedie k sebazničeniu, nie je radosťou z bolesti, ale je pripodobnením bolesti, aj dobrovoľnej pre Krista, ktorý svojim utrpením poukázal na kríž ako na spôsob cesty k nemu.

„Chválime sa súženiami, lebo vieme, že súženie prináša trpezlivosť, trpezlivosť osvedčenú čnosť a čnosť zasa nádej“ (*Rim 5,3-5*).

25 APOŠTOLSKÁ HORLIVOSŤ A EVANJELIZÁCIA

Úvod⁴⁰⁴

„Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu“ (*Mk 16,15*). V dnešnej dobe je evanjelizácia veľmi potrebná a to v rôznych oblastiach, či už pre neveriacich, alebo veriacich, ktorí nepraktizujú svoju vieru. Kňaz v dnešnej dobe musí mať v sebe naozaj čnosť apoštolskej horlivosti a musí nielen kázať vhod či nevhod. Kňazovo miesto je medzi ľuďmi, má učiť a ukázať správny príklad. Nikdy nesmieme ochabovať v dôvere v Božiu pomoc. Boh

⁴⁰³ JÁN PAVOL II.: *Vita consecrata*. Trnava : SSV, 1996, s. 63, čl. 38.

⁴⁰⁴ Porov.: MAJDA, M.: Seminárna práca. 2004.

bude vždy s nami a nikdy nás neopustí. Od kňaza sa vyžaduje v pokore a vytrvalosti viesť Boží ľud ku spásu a ukazovať cestu pravdy. A práve na tieto body poukážeme.

25.1 Cirkev a evanjelizácia

Boh poslal Cirkev k národom, aby bola všeobecnou sviatosťou spásy, vedená najhlbšími požiadavkami svojej katolíckosti a poslušná príkazu svojho Zakladateľa (KKC 849).

Cirkvi bol zverený poklad blahozvesti, ktorú treba odovzdávať ľuďstvu. Sú to prisľúbenia Nového zákona, splnené v Ježišovi Kristovi, náuka Pánova i apoštolov, slovo života, pramene milosti a dobroty Božej, cesta spásy. Toto všetko bolo zverené Cirkvi. Tieto hodnoty, obsiahnuté v evanjeliu, Cirkev uchováva v ohlasovaní ako živý a vzácny poklad, nie aby ich skrývala, ale aby ich odovzdala ľuďom.⁴⁰⁵ Vnútrotný princíp celého evanjelizačného poslania je v Duchu Svätom. Aj Ježiš predstavuje seba a svoje poslanie, vychádzajúc z Ducha Svätého: „Duch Pána je nado mnou“ (Lk 4,18).⁴⁰⁶ Evanjelizácia nikdy nebude možná bez pôsobenia Ducha Svätého. Apoštoli sa rozišli až po zoslaní Ducha Svätého a začali toto veľké dielo evanjelizácie zverené Cirkvi.⁴⁰⁷ Koľko ráz sa však cítime, akí sme neschopní a úbohí voči výnimočnému poslaniu, ktoré nám Pán zveruje. Tu nám je povzbudením skúsenosť proroka Jeremiáša: „Ach, Pane Bože, veď neviem hovoriť, lebo som ešte dieťa“ (Jer 1,6). Ale Pán mu odpovedá: „Nehovor, som dieťa, lebo pôjdeš, kamkoľvek ťa pošlem a budeš hovoriť všetko, čo ti prikážem. Neboj sa ich, veď ja som s tebou“ (Jer 1,7-8).⁴⁰⁸ Pán je s nami a nemusíme sa báť ísť a hlásať jeho pravdu, zverenú Cirkvi.

25.2 Svedectvá horlivosti

a) Svedectvo našej vlastnej horlivosti

Radostná zvesť sa má hlásať predovšetkým svedectvom vlastného života. Apoštolská horlivosť má začať práve takto. Má z nás vyžarovať naša viera v duchovné hodnoty, ktorá presahuje ostatné bežné hodnoty a nádej v niečo, čo sa nedá vidieť. Takýmto tichým svedectvom vyvolávame v srdciach tých, čo nás pozorujú, mnohé otázky, ako napríklad: Prečo sú takí? Prečo žijú takým spôsobom? Čo ich k tomu podnecuje? Takéto svedectvo je síce tichým, ale

⁴⁰⁵ Porov.: PAVOL VI.: *Evangelium nuntiandi*. Zvolen : Jas, 1992, s. 13.

⁴⁰⁶ Porov.: JÁN PAVOL II.: *Poslaní ohlasovať evanjelium*. In : *Povolani ohlasovať evanjelium*. Bratislava : LÚČ, 1990, s. 55.

⁴⁰⁷ Porov.: PAVOL VI.: *Evangelium nuntiandi*. 1992, s. 48.

⁴⁰⁸ Porov.: JÁN PAVOL II.: *Poslaní ohlasovať evanjelium*. In : *Povolani ohlasovať evanjelium*. Bratislava : LÚČ, 1990, s. 58.

predsa veľmi silným a účinným hlásaním radostnej zvesti. Neskôr máme radostnú zvesť ohlasovanú životom, v ktorej musíme byť vytrvalí, nahradiť aj živým slovom. Nemožno hovoriť o pravej evanjelizácii, ak sa pri nej nehľása aj pravé učenie a tajomstvá Ježiša Krista. Hlásanie dosahuje svoj plný účinok vtedy, keď ten, čo ho počuje, ho aj správne pochopí, prijme, dá sa ním preniknúť a vo svojom srdci s ním úplne súhlasí. A ten kto prijal evanjelium, sa nakoniec sám stáva jeho ohlasovateľom.⁴⁰⁹

b) Vzory a príklad horlivosti

Pri ohlasovaní sa človek môže stretnúť s rôznymi problémami a nepochopením, ale tu nás môže povzbudiť aj odpoveď istého kardinála na otázku: „Viete o tom, že nie všetci súhlasia s tým, čo hovoríte?“ On odpovedal: „Mojím poslaním nie je hovoriť to, s čím môžu všetci súhlasiť, ale hovoriť pravdu.“⁴¹⁰ O pravde v ohlasovaní budem ešte bližšie hovoriť.

Taktiež veľkým vzorom apoštolskej horlivosti a ducha nebojácnej evanjelizácie je príklad kňaza, akým bol aj Ján Mária Vianney. Po príchode do svojej rozvrátenej farnosti sa veľmi za ňu modlieval: „Bože, daj, aby sa moja farnosť obrátila k tebe. Prijímam utrpenia, aké budeš chcieť, po celý môj život!“ Nebo mu toto obrátenie udelilo, ale neskôr, ako vraví Vianney, keby bol vedel, koľko utrpenie ho tam čaká, na mieste by zomrel z obáv a úzkostí. V kríži videl nadprirodzený prostriedok, pomocou ktorého sa dá spolupracovať na záchrane zverených duší. Bez ponosovania znášal pre ne ohováranie, nepochopenie, protirečenie i morálne mučenie, ktoré mu spôsobovala prítomnosť v spovednici. Naozaj žil len pre „úbohých hriešnikov“, ako hovorieval, v nádeji, že sa obrátia a budú sa kajať. Ich obrátenie bol cieľ, ku ktorému smerovali všetky jeho myšlienky a dielo, ktorému obetoval všetok svoj čas a všetky svoje sily. To všetko preto, lebo poznal veľkú zlobu hriechu v živote človeka a jeho hrozné následky vo svete duší. Hovoril o tom strašnými slovami: „Keby sme mali vieru a videli by sme človeka v stave smrteľného hriechu, od údesu by sme zomreli!“ Bol a je nám naozaj skutočným vzorom v kňazskej horlivosti za spásu duší.⁴¹¹

25.3 Prostriedky ohlasovania

Pri evanjelizácii je možné využiť rôzne prostriedky. Ako ľudia uveria v toho, o kom nepočuli? Je potrebné zdôrazniť nutnosť kázania. Ďalšou evanjelizačnou metódou, na ktorú sa tiež nesmie zabudnúť, je vyučovanie

⁴⁰⁹ Porov.: PAVOL VI.: *Evangelium nuntiandi*. 1992, s. 15 - 17.

⁴¹⁰ Porov.: FORREST, T.: *Povolanie k novej evanjelizácii*. In : *Povolani ohlasovať evanjelium*. Bratislava : LÚČ, 1990, s. 46.

⁴¹¹ Porov.: JÁN XXIII.: *Sacerdotii nostri primordia*. In : *Pápeži kňazom*. Bratislava : LÚČ, 1996, s. 208 - 209.

katechizmu. A v dnešnej dobe nesmieme zabudnúť aj na prostriedky masmediálnej komunikácie. Preto ohlasovanie evanjelia sa v dnešnej dobe bez týchto prostriedkov nezaobíde. Ak ich postavíme do služieb evanjelia, takmer až do nekonečna môžu rozšíriť oblasť, v ktorej ľudia môžu počúvať Božie slovo a umožniť, že dobrá zvesť sa dostane k miliónom ľudí.⁴¹² Takéto hlásanie evanjelia cez médiá nie je porušovaním náboženskej slobody, ale vzdáva sa tým tejto slobode pocta, pretože sa jej umožňuje slobodná voľba cesty. Prečo by napokon len lož, blud a všetky oplzlosti mali mať právo, aby sa ľudom predkladali, alebo priam vnucovali cez tieto masmediálne prostriedky, ktoré zákony trpia, dobrí ľudia sa jej boja a zlí ju zneužívajú?⁴¹³

25.4 Prijímatelia evanjelizácie

Na prvom mieste sa hlásanie evanjelia vzťahuje na tých, ktorí o Ježišovej radostnej zvesti ešte nič nepočuli. Aj na nekresťanské náboženstvá, ale aj o tých, čo už vieru prijali, aby ustavične dozrievala, zdokonaľovala sa, prehlbovala a oživovala, aby sa stali ešte opravdivejšími veriacimi, aby sa nestali len „matrikovými“ katolíkmi, t. j. takými, ktorí sú pokrstení, ale nežijú, ako sa na kresťanov patrí. Dôležitá je aj starostlivosť o neveriacich a ateistov. „Boh chce, aby sa všetci ľudia spasili a došli k poznaniu pravdy“ (1 Tim 2,4).⁴¹⁴ A toto je naozaj veľká úloha kňazov stať sa nástrojmi v Božích rukách, na vykonávanie činností pre spásu všetkých duší. Byť tu pre všetkých vo dne v noci, zabudnúť na seba a žiť len pre spásu blízkých. Pius XI. vo svojej encyklike *Ad catholici sacerdotii* sa pýta, či môže kňaz uvažovať o pravdách evanjelia, môže počúvať ponosu svojho dobrého pastiera? „Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohoto ovčince. Aj tie musím priviesť“ (Jn 10,16), môže hľadiť na „polia už biele na žatvu“ (Jn 4,35), bez toho, že by nepocítil v sebe horúcu túžbu priviesť aj tieto blúdiace duše na pravú cestu a neponúkajú sa „Pánovi žatvy“ za neúnavného robotníka?⁴¹⁵

25.5 Aký má byť opravdivý svedok

Dnešný svet volá po hlásateľoch, ktorí by hovorili o Bohu, ktorého sami osobne spoznali ako dôverne blízkeho, ktorého akoby videli. Aj Ján Mária Vianney hovorí: „Kto je plný Krista, nie je mu ťažké získať pre Krista iných.“⁴¹⁶ Svet od nás žiada a očakáva prostý život, ducha modlitby, lásku ku všetkým, najmä voči deťom a chudobným, poslušnosť a pokoru, sebazaprenie a hlásanie

⁴¹² Porov.: PAVOL VI.: *Evangelium nuntiandi*. 1992, s. 26 - 28.

⁴¹³ PAVOL VI.: *Evangelium nuntiandi*. 1992, s. 54

⁴¹⁴ Porov.: PAVOL VI.: *Evangelium nuntiandi*. 1992, s. 32 - 36.

⁴¹⁵ Porov.: PIUS XI.: *Ad catholici sacerdotii*. In : *Pápeži kňazom*. Bratislava : LÚČ, 1996, s. 80.

⁴¹⁶ Porov.: JÁN XXIII.: *Sacerdotii nostri primordia*. In : *Pápeži kňazom*. Bratislava : LÚČ, 1996, s. 210.

radostnej zvesti. Bez týchto znakov svätosti naša reč ťažko prenikne k srdcu súčasného človeka, naopak, hrozí nebezpečenstvo, že bude prázdna. Od každého, kto hlása evanjelium, sa vyžaduje, aby mal úctu k pravde a to tým viac, že pravda, ktorú skúma a hlása, je pravdou zjavenou samým Bohom. Opravdivým hlásateľom je teda skutočne ten, kto neustále hľadá pravdu aj za cenu osobného odrieknutia a utrpenia a vie, že ju má odovzdávať ďalej. Pravdu nikdy nefalšuje, neprekrúca, aby sa ľuďom viac páčila, aby budila obdiv a vyvolávala úžas, alebo aby tým sám seba dával do popredia. Pravdu neodmieta, zjavenú pravdu nezatajuje ani z lenivosti, ani pre osobné pohodlie, ani zo strachu. Veľkodušne jej slúži a nesnaží sa ju podriaďovať vlastným cieľom. Pravdu musíme hájiť, brániť a dávať ďalej.⁴¹⁷

Berme si príklad od apoštola Pavla, ktorého nám dáva za vzor pápež Benedikt XV. Svätý Pavol sa vždy a všade spoľahol na Božiu vôľu s absolútnou odovzdanosťou. Len čo ho na ceste do Damasku zasiahol Kristus svojim povolaním, dal tú najlepšiu odpoveď: „Čo mám robiť, Pane“ (*Sk 9,6*)? A od toho okamihu až do konca celý život patril Kristovi. V práci i oddychu, v núdzi i hojnosti, v chvále i potupe, v živote i vo smrti. Niet pochýb, že jeho nesmierny úspech v apoštoláte vyplýval z úplného podriadenia sa Božej vôli. A ešte, kto chce slúžiť Bohu, musí mať maximálnu ochotu trpieť, aby tak necúval pred nijakými ťažkosťami a námahami. A Pavlovi Pán na toto povedal: „Ja mu ukážem, koľko musí trpieť pre moje meno“ (*Sk 9,16*). A svätý Pavol prijímal bolesti a ťažkosti s veľkou silou ducha, takže mohol napísať: „Prekypujem radosťou pri všetkom našom súžení“ (*2 Kor 7,4*). A v neposlednom rade je pre každého dôležitý duch modlitby. Spása duší sa totiž nedosahuje mnohými slovami, ani učenými výkladmi, ani horlivými prejavmi a ak niektorý kazateľ tvorí svoju kázeň len z týchto prostriedkov, nie je nič iné, ako „cvendžiaci kov a zuniaci cimbal“ (*1 Kor 13,1*).⁴¹⁸ Staňme sa naozaj takýmito horlivcami pre nášho Pána. Aby sme šli a bez strachu ohlasovali. Aby sme mu bez strachu slúžili vo svätosti a spravodlivosti pred jeho tvárou, po všetky dni nášho života (*porov. Lk 1,74-75*).

Záver

V dnešnej dobe je veľmi potrebné mať v sebe čnosť apoštolskej horlivosti a akéhosi ducha evanjelizácie, nemyslíme teraz len na misijnú činnosť, ale všeobecne vedieť hlásať a žiť radostnú zvesť. To preto, aby sme nedospeli v budúcnosti k tomu, že nám už bude všetko jedno a budeme brať našu službu

⁴¹⁷ Porov.: PAVOL VI.: *Evangelium nuntiandi*. 1992, s. 51 - 52.

⁴¹⁸ Porov.: BENEDIKT XV.: *Humani generis redemptionem*. In : *Pápeži kňazom*. Bratislava: LÚČ, 1996, s. 43 – 52.